

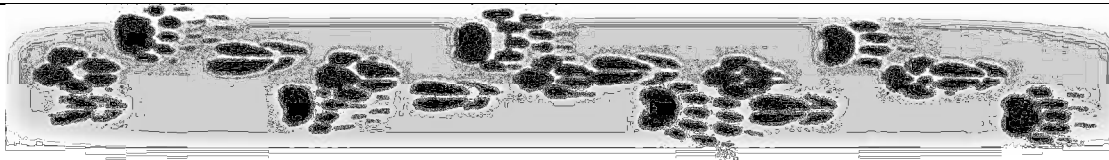
De Wissel

IVN afdeling Eijsden

September 2018

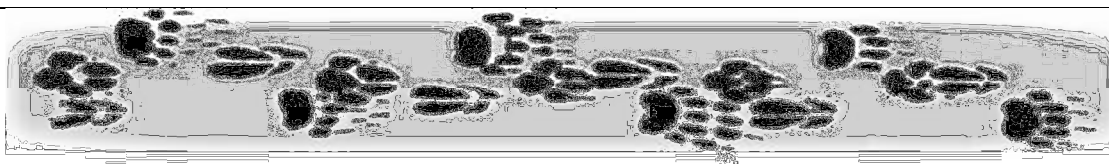
Jaargang 25 nummer 3

ivn natuur
educatie

INHOUD

<i>Inhoud</i>	2
<i>Van De Redactie</i>	3
<i>Van Het Bestuur</i>	3
IVN Trainingen Natuur & Gezondheid	3
Digitalisering (herinnering)	4
<i>Viskes vange (24)</i>	4
De Serpeling (''t Gruiske")	4
De naam	4
Kenmerken	5
Levenswijze	5
Voorkomen	5
<i>VOETSPOOR 122: Wandelen tussen Banneux en La Reid.</i>	5
<i>Zomerimpressie</i>	6
<i>Bijzondere Waarnemingen</i>	8
<i>Agenda 2018</i>	14
Lezingen	14
Het "Wandelschema" & "Korte Tour"	14
Programmaoverzicht 2018 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten	14
Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)	15
Cursussen 2018	15
<i>Bijzondere Waarnemingen</i> vervolg van pagina: 15	15
Waarnemingen digitaal melden	15
Zomer 2018. Eerst nat, daarna zeer droog met hittegolven. Braampareldoervlinder gezien.	16
<i>Het stroomgebied van La Berwinne (4)</i>	25
<i>Het Bestuur</i>	28

VAN DE REDACTIE

De warmste zomer sinds, de droogste zomer sinds, de meeste zomerdagen, de meeste tropische dagen, ... De records vlogen ons om de oren dit jaar. Oogsten verdroogd, fruit onverkoopbaar door zonnebrand, Je zou verwachten dat mens en natuur zich deze zomer teruggetrokken hebben in de verkoelende schaduw. En er dus weinig te melden valt. Niets van dat al. De stukjes met waarnemingen van onze vaste kopijschrijvers zijn langer dan ooit (nog meer records); dus ook dit keer weer een extra dik nummer.

Niettemin zou ik ook andere lezers willen oproepen/aansporen om eens hun natuurbeleving op schrift te zetten en met ons te delen. Zie het stukje van Netty Hornstra.

Los van rampen elders in de wereld, ook ons eigen Limburg kent zijn natuur-rampjes. Enige tijd terug werd er in België 40m³ gier op de Geul geloosd. Alle leven is door ammoniakvergiftiging uit de Geul verdwenen van de Belgische grens tot aan Partij/Cartiels! Vanaf daar is er kennelijk weer voldoende verdunning van de verontreiniging door de zijbeken. Over de effecten hiervan op langere termijn en over hoe snel of langzaam het herstel zal gaan kan op dit moment niemand een zinnige uitspraak doen.

Ondanks dit wenst de redactie jullie **veel leesplezier!**

PDB

Op de website van IVN Eijsden is regelmatig actueel nieuws te vinden. En, zoals u weet, ook de Wissel wordt daar gepubliceerd (in kleur). (www.ivn.nl/afdeling/eijsden)

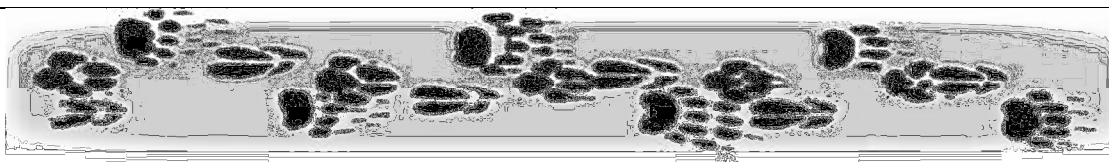

VAN HET BESTUUR

IVN Trainingen Natuur & Gezondheid

In het najaar verzorgt IVN Brabant twee trainingen op het gebied van Natuur & Gezondheid.

1. De training Natuur doet je goed op 21 september en 26 oktober. De training is bedoeld voor IVN'ers die als mantelzorger en/of vrijwilliger dementerende mensen mee naar buiten willen nemen. Voor meer informatie:
<https://www.ivn.nl/provincie/noord-brabant/activiteiten/training-natuur-doet-je-goed>
2. De cursus Natuur & Gezondheid op 14 september, 5 oktober en 9 november. De cursus is bedoeld voor IVN vrijwilligers die (meer) actief willen worden op het gebied van natuur en gezondheid. Voor meer in-

formatie:

<https://www.ivn.nl/provincie/noord-brabant/cursus-natuur-en-gezondheid>

Met vriendelijke groet,

José de Jonge
Projectleider Natuur en Gezondheid
IVN Natuureducatie

Digitalisering (herinnering)

Indien u uw e-mail adres doorgeeft aan de secretaris kunnen we u ook tussendoor van activiteiten op de hoogte brengen. Ook De Wissel krijgt u dan, in kleur, via email binnen.

Daarom de oproep om indien je voorzien bent van een e-mailadres dit aan onze secretaris Jacques Piters door te geven. Het adres is

jacques_piters@hotmail.com (let op _ streepje tussen jacques en piters!)

Het bestuur

VISKES VANGE (24)

De Serpeling ("t Gruiske")

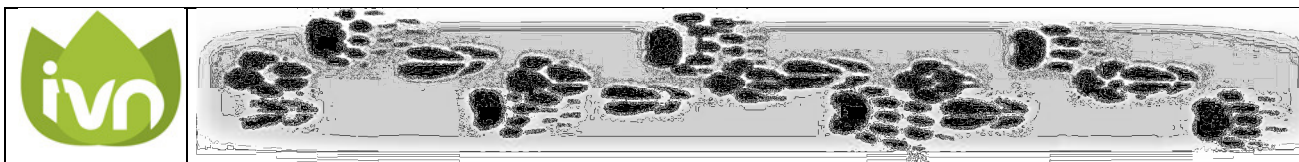
Afgelopen week trof ik een leeftijdgenoot, Willy uit de Diepstraat. Als er één vroeger handig was met het schepnetje op de grindbodem van de Maas, dan was hij het wel. Hij vertelde hoe hij in de afgelopen zomer nog Nederlandse toeristen en hun kroost het "viskes vange" had geleerd in de Ourthe. Dat is tegen de stroom in lopen in helder water, heel voorzichtig grote stenen optillen en wegleggen, kijken welke visjes zich verschuilen en dan het schepnetje zó op de bodem neerzetten dat het visje erin schiet als je het met je vrije hand benadert. Dat was vroeger een hele kunst op zich, je leefde je bijna in in het visje om aan te voelen naar welke kant hij zou wegschieten.

Uiteraard hadden we het ook over al de soorten die je in de Maas tegenkwam. Een soort waar we het vroeger eigenlijk nooit over hadden, was de Serpeling. In het Limburgs wordt deze meestal "t Gruiske" genoemd. Ook in Maastricht is dit het geval.

De naam

De Nederlandse naam is: "Serpeling". Ook "Hesseling" komt voor. Limburgs is: "Gruiske" of "Gruuske". Tot nu toe heb ik nog geen sluitende verklaringen voor deze namen kunnen vinden.

In het Frans is het "la Vandoise". Dit is volgens de taalwetenschappers afge-

leid van een Gallisch woord voor "wit". De Serpeling is inderdaad een witvis, dus dit is aannemelijk. In het Duits spreken we van "der Hasel" en in het Engels van "Dace".

Kenmerken

Misschien komt het door zijn onopvallende uiterlijk dat de Serpeling bij ons niet werd onderscheiden. Hij ziet er een beetje uit als een fletse Voorn (Blankvoorn of "Röts"), maar dan slanker en met een minder hoge rug. Ook de Serpeling is een karperachtige soort. Het verschil met de Blankvoorn is dat de bek van de Serpeling "onderstandig" is, en die van de Blankvoorn "eindstandig". De Serpeling heeft grijze vinnen, de Blankvoorn rode. De Serpeling is zilverkleurig of geelgrijs, heeft geelachtige ogen en kan 30cm lang worden. Serpelingen kunnen wel enkele tientallen jaren oud worden.

Levenswijze

Het vrouwtje van de Serpeling maakt een paaikuil in grindachtige beek- of rivierbodems. Vroeg in het voorjaar wordt er gepaaid en worden de grote eitjes afgezet op de bodem. Na een maand komen de grote larven uit. Zowel de jonge als de volwassen Serpelingen voeden zich voornamelijk met dierlijk materiaal (weekdieren, muggenlarven, insecten). Het voedsel wordt zowel op de bodem gezocht als aan het wateroppervlak, waar allerlei diertjes worden gegeten die op het water vallen. De Serpeling heeft zuurstofrijk water nodig als leefgebied.

Voorkomen

Het meeste komt de Serpeling voor in beken in Limburg, Brabant, Gelderland en Overijssel. Ook in de Maas komt de Serpeling voor. De soort is meestal niet talrijk, het is een vrij zeldzame vis. Ook in de Berwijn en de Geul komt de Serpeling voor. In de Voer bij Laag-Caestert werd eens een Serpeling gevangen tijdens een proefbevissing. Uit de gegevens van de vistrappen in de Maas bij Lixhe ("Échelle à poissons de Lixhe") blijkt dat er af en toe een Serpeling ("Vandoise") passeert, maar ook dat dit niet frequent het geval is.

Jacques Piters

VOETSPOOR 122: WANDELEN TUSSEN BANNEUX EN LA REID.

Vrijdag 1 juni, afspraak met mijn wandelkameraad Jacques Theunissen om samen niet mee te gaan met de natuurtocht van IVN Heuvelland maar het oude Voetspoor 122 uit januari 1996 van wijlen Mart Huls te gaan lopen. Een stevige wandeling tussen Banneux en La Reid, lengte 21km. Mogelijkheid om af te korten op 16km. In een grijs verleden 2* gelopen met Joost e.a. bij zomerse omstandigheden. Ook andere tochten in die regio richting Theux. Toen

Jacques mij om 07.30u oppikte in een regenachtig De Heeg was de hoop: daar zal het wel beter zijn. In Banneux niet beter dus. Eerst een bezoek gebracht aan de kapel en andere devote zaken en toen besloten: wij gaan. Wij (samen plus 140 jaar jong) laten ons niet kisten door wat regen en de buien-radar voorspellingen. Onderweg dus droog-regen-droog-regen etc. etc. Op en neer, hoogtemeters niet te tellen.

De uitleg door Mart van de tocht bleek nog goed te kloppen en wij voltooiden de hele tocht met een extra lus om nog wat bijzonders te zien. De paden waren allen watervoerend met flinke plassen. Enkele gués waren 40 cm hoog, natte voeten dus. Over eentje moesten we met een ware doodsprong aan de overkant zien te komen. Een uitleg van 20 jaar oud en toch volgbaar. Ondanks dat heel wat onverharde paden verhard bleken, dat veel kapelletjes in mindere staat zijn, veel kruisen idem dito. Open plekken blijken vol te staan met struiken en opgeschoten aanplant. Andere percelen sparren gekapt. Kerken dicht waarbij wij geluk hadden dat het in Wallonië het weekend van de Open Kerken was en wij dus wel een kijkje konden nemen. O.a. in Becco waar een dame die met onderhoud bezig was ons in perfect Nederlands te woord stond. Mart schreef in 1996 dat in Becco de tijd stil staat. Loopt hier toch ook door zo te zien. Heel wat oudere gebouwen opgeknapt. Heel wat nieuwbouw langs de wegen, de befaamde lintbebouwing. Ons normale pauze café in La Reid bleek gelukkig open. De patron spreekt zelfs al enkele woorden Nederlands.

Onderweg heel wat groen en bloeiende planten. O.a. honderden meters berm vol met Ratelaars en Orchideeën. Vlak na ons vertrek een minder leuke waarneming: een dood Reekalf. Met die regen lieten de vogels zich maar matig horen. Van vlinders helemaal geen sprake. Na afloop, door en door nat, niet meer een café binnen in Banneux maar direct naar huis.

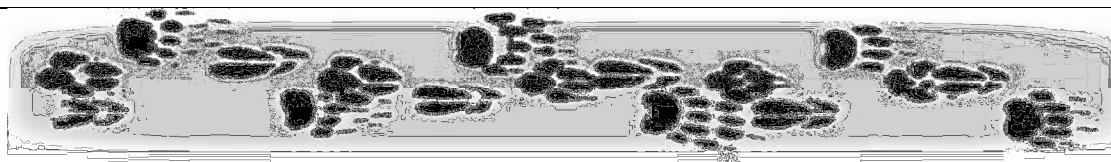
Jean Creuwels

ZOMERIMPRESSIE

De Koekoek die zich op 7 april voor het eerst liet horen, is na 20 juni niet meer vernomen. Tot volgend jaar maar weer.

Op zaterdag 30 juni, laat in de avond, springt de buitenverlichting aan. Even gluren vanachter het gordijn wat daarvan de oorzaak kan zijn.

Op het gazon wentelt een Marter zich om en om in het spoor waarvan we denken dat het ontstaan is door de nachtelijke bezoeken van buurtkatten. En kijk, op enkele meters afstand zit een kat de Marter te bekijken alsof hij denkt: wat een druktemaker! Hij nadert de Marter op z'n gemak maar die gaat er vandoor. Kat gaat op die plaats zitten en kijkt voortdurend rond of er nog iets te zien is. Plotseling nadert de Marter de kat van achteren en spurt langs hem heen. Geen angst of agressie te zien bij de dieren, het lijkt een spelletje. Als

de Marter daarna wegblijft, wandelt de kat weer verder. Misschien is er een nieuwe vriendschap ontstaan?

In het Savelsbos staan opvallend veel zwartblauwe Rapunzels en Ruig Klokjes dit jaar. Het lijkt bijna of ze gezaaid zijn.

Op 2 juli hangt er eindelijk weer eens een vleermuis onder de overkapping. Jarenlang was hij/zij een regelmatige verschijning, vorig jaar maar twee keer. We hopen nu op een regelmatig verblijf gedurende de zomerdagen.

Inderdaad komt een middelgrote vleermuis geregeld de nacht doorbrengen, op warme dagen vertrekt hij later dan bij koeler weer. Een kleine, donkerder vleermuis zien we ook een paar keer.

Onder de buitenronde trechtervormige op, 2 a 3 cm in doorde Mierenleeuw zijn kind hierover iets op-leeuw in de tuin?! Dat kig valt dat mee, bedie verdwijnen in de

vensterbank vallen gaten in de grond snee. Hierin vangt prooi. Als ons klein-vangt, roept ze: 'Een is gevaarlijk!' Gelukhalve voor de mieren trechters.

Aan vlinders geen gebrek in de bud-dleiastruik en wat een enorme variatie. Zeker 12 verschillende, alleen de Kleine Vos ontbreekt. Het hele voorjaar was het al een gezoem van jewelste van insecten in de tuin, het is bijna niet te geloven dat er zo'n achteruitgang is.

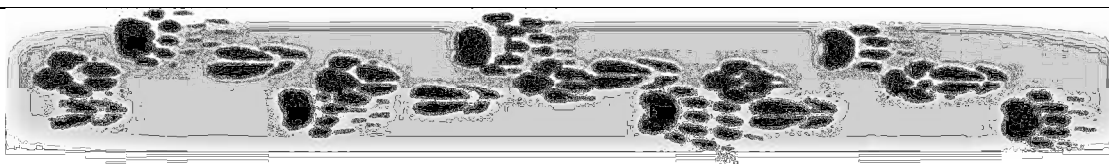
Eind juli aan de rand van een pas gemaaid tarweveld langs de Voerenweg een Tijger- of Wespenspin gezien en in midden-Limburg Blauwvleugelsprinkhanen.

Op 27 augustus op een beschermd weilje in het Savelsbos de Herfsttijloos gezien, mooie toefjes lila-roze 'krokussen' tussen het verdorde gras. Steeds weer een verrassing om ze te zien.

In de nacht van 30 augustus is ons halve gazon door een Das omgewoeld! De eiwitrijke emelten waren waarschijnlijk het doel, een welkome aanvulling op het menu na deze droge zomer. Eerder waren de Merels hier ook al aan begonnen, maar voor hen was het een hele klus. Voor een Das is het blijkbaar een gemakkelijker werkje. Hopelijk blijft het bij een keer.

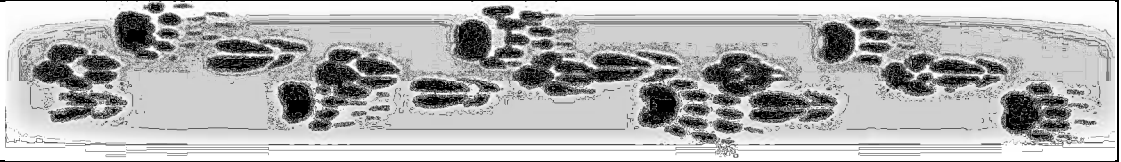
De natuur blijft altijd boeien, dus: ogen en oren open!

Netty Hornstra

BIJZONDERE WAARNEMINGEN

- 01.06 Terugkerend van een natte Ardennen wandeling zien wij dat La Berwinne al tussen Berneau en Moelingen buiten haar oevers is getreden. In Moelingen zelf ook. Ook verder westwaarts richting spoor en autobaan. Nog nooit zo erg geweest. En zoals vandaag de dag gebruikelijk is staan er heel wat filmpjes op de diverse media.
- 02.06 In Laag-Caestert staan de velden ten zuiden van de Leentjesweg nog onder water. Dat water stroomt over de Schansweg richting Maas. De Legipontbomen staan dus in het water. Op de E.B. groeit zowaar Adderwortel. Heel wat drijfhout op/in de Maas.
- 03.06 Bronkprocessie in Eijsden. De talrijke toeschouwers zien direct dat er een wonder is gebeurd. De processie wordt geopend door de schutterij van Oost. Die heeft blijkbaar een nieuwe impuls gehad. Meer manschappen, fraaie outfit. Dat enkele schutters nog wat houderig met hun geweer omgaan bij de diverse oefeningen valt hun te vergeven. Dat zal op de eerste zondag van juli in Oost-Maerland al vlotter gaan. Dat ga ik zien. Een Schutterij met een grote S dus!
- 04.06 Er wordt al voor de 2^e keer gras geoogst. Direct daarna een flinke portie mest over de akker. Ik zie een Ree met 2 kalfjes en een Ree met 1 kalfje. Helaas niet fotogeniek. Ik zie weinig Dassen, laat staan jongen. Ik zie weinig vlinders. De junidip heet dat. De rupsen moeten nog vlinder worden.
- 05.06 Ook de 4^e Konikmerrie heeft haar veulen. De hele kudde is een fraai gezicht. Op het deel E.B. achter Kasteel Oost graast een kudde schapen.
- 08.06 Kwakkelweer. Ideaal voor hagedissen. Blijven lang opwarmen. Op de afrasteringspaaltjes langs de Hiereberg tel ik 11 volwassen Levendbarende Hagedissen. Zeker 4 Hoogzwangere vrouwtjes die zich zo breed mogelijk maken om maar wat extra zonnestralen op te vangen.
- 09.06 Dassenloze avond. Dan maar genieten van het schouwspel der Vuurvliegjes langs de Maarlanderweg.
- 10.06 Weer een avond zonder Dassen. Troostprijs: mijn eerste Vliegend Hert van dit jaar. Ook de Vroedmeesterpad laat zich horen in de Daor. In Gronsveld heerst zo vlak na de Bronk blijkbaar een Steenmarterplaag. Meldingen uit heel het dorp.
- 12.06 Druilregen. De vogels houden zich rustig. Ook in de E.B. achter Kasteel Oost waar de schapen flink hun best doen. Staande op het bruggetje over de Maasarm plots een blauwe flits: IJsvogel. Er staat dit jaar slechts één Bokkenorchis op de bekende plek. De Bergnachtorchissen zijn uitgebloeid.
- 15.06 Met Jo e.a. Voetspoor 251 gelopen. Wandeling vanuit La Reid naar

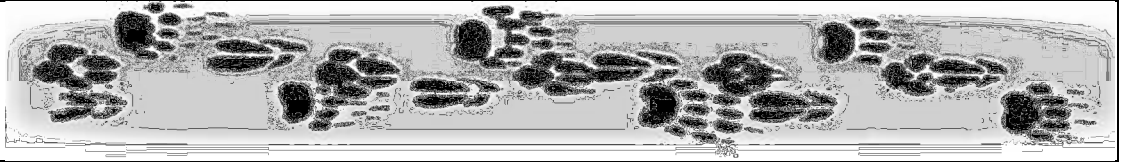
het Venster van Theux. Uitstekend wandelweer. Deze keer droge veldwegen. Een enkel poeltje en wat modder. Op en neer. Met 3 vogelkenners in de groep ontsnapte geen enkele vogel aan het oor of het oog. Braamsluiers, Zwartkoppen, Rode wouwen etc. De hele tocht begeleid door vlin-
ders. Veel Bruine Zandoogjes, Grote Witjes en Kleine Vossen. Enkele IJsvogelvinders en zelfs Keizermantels.

- 16.06 Verrassing. Tot mijn stomme verbazing en grote vreugde zie ik onderweg naar mijn dassenobservatie op mijn oude plek onder De Beuk minstens 20 Hazelwormen onder een grote vuursteenknol. Twee joekels, blijkbaar hoogzwangere vrouwtjes en de rest zo'n 15 á 20 cm lang. De Dassen laten zich niet zien.
- 17.06 Hagedissenweer. Langs de Daor en langs de Hierberg laten ze zich zien op de afrasteringpaaltjes.
- @ 17.06 Netty Hornstra meldt: 10.20 uur een dode Das langs de A2 onder viaduct Steinboekel.
- 18.06 Broer Jef kan vaststellen en ervan genieten dat de Bevers uit de Voer jongen hebben. Tussendoor ook IJsvogeltjes.
- 19.06 Een tocht door het Roebdelsbos naar Teuven. In het bos meters-hoge Adelaarsvarens en uit de kluiten gewassen Hulst struiken. Ondoor-zichtbaar. Ook geen sporen (wissels, keutels, prenten) op of langs mijn pad. Terwijl het er moet krioelen van het wild, althans volgens velen. Op het pad omlaag naar de Gulp dan wel paardenhoefsporen en 2 oude wis-sels. Ook vind ik Belemnieten. Vanaf de Gulp omhoog door A Gen Treut. Tot mijn verrassing is aan beide kanten eeuwenoud grasland omgetoverd in akkerland. Met nu bonen erop. Wie heeft het ook al weer over bodem-erosie en modderstromen? Het is fris weer met een windje. Van Teuven naar De Planck waar tot mijn verrassing en genoeg De Boerenhof weer open is. Recentelijk geopend door een perfect Eijdsens sprekende eigenaar die mij een goede kop koffie serveerde. Van De Planck naar Hoeve De Eiken over een inmiddels geasfalteerde weg. Van Ulvend via Kattenrot naar Voeren over een betonbaan. Enige zonnestralen laten zich gelden en warempel hoor Levendbarende Hagedissen op enkele paaltjes. Plus Vlinders. Dan omhoog langs Altembroeck naar Stashaag Mheer. Tot mijn grote vreugde tel ik ook hier een tiental Levendbarende Hagedissen op een plek waar ik ze 30 jaar geleden al zag.
- 20.06 Mijn correspondentente uit Mheer meldt geen Dassen maar wel Vlie-gende Herten. Op 3 plaatsen gezien. Neef Paul vangt een Meerval van ruim 170 cm.
- 22.06 Even naar de markt in Outre-Meuse in Liège geweest. Er is feest ter ere van Saint Jean op 24 juni, mijn naamdag. In een groentezaak langs de Rue Feronstrée kost een kilo kersen liefst 12,90 euro. Incroyable! In mijn Luiks stamcafé is het bier ook weer 10 cent duurder geworden. On-

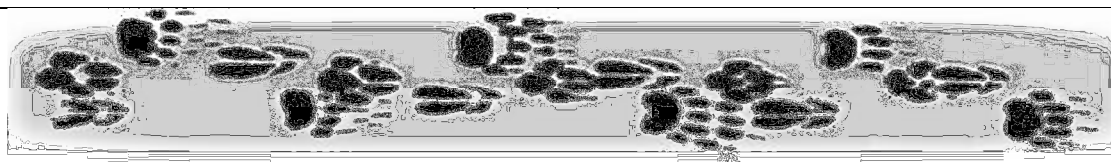
danks dat, een prachtzaak.

- 25.06 Het stuk E.B. voor het Bat is kaal gemaaid. Nieuwe natuur!
- 27.06 Eindelijk nog eens naar de monding van de Berwijn geweest. Door de meters hoge begroeiing is van de rivier zelf bijna niets te zien. Een buitengewone meander staat op het punt het wandelpad te veroveren. Op de struiken dan toch vele soorten vlinders. O.a. Citroenvlinder, Landkaartje, Witjes en Gele Luzernvlinder. 's Avonds dan weer een Vliegend Hert bij de Daolekaomers. Op een boomtak een Havik met 2 bedelende jongen.
- 29.06 Op een kersenwei langs de Kampweg is haast sprake van avondlijk dassenkijktoerisme. De Vlinderstruiken aan de zuidkant van het Industriepark Zuid Maastricht staan er maar somber bij. Blijkbaar geen vocht genoeg. Geen heldere kleur en geen geur. Dus ook slechts weinig Vlinders. Ook vlak bij mijn woning langs de Eykelborg staat een tiental Vlinderstruiken zonder bezoekers.
- 30.06 Voor mij geen Dassen deze avond. Wel 2 fraaie reebokken. Verder in de Daor staan om ca. 22.15u twee Ooievaars aandachtig te luisteren naar een mini concert door een handvol Vroedmeesterpadden. Ik zie links en rechts heel wat Citroenvlinders en ook het Groot Koolwitje komt meer voor dan in andere jaren.
- 01.07 Terugkerend van een dassenobservatie zonder Dassen wordt ik belaagd door een zwerm Junikevers. Ietsje verder dan een reebok en een bijzonder stevige moervos.
- 02.07 Het is al enkele jaren bekend dat er een of meer Wasberen in de E.B. leven. Nu is het fietsers gelukt een drietal dat langs de Trichterweg liep te filmen.
- 03.07 Langs het pad langs het bos van Eckelrade naar Cadier en Keer fladderen 2 Keizersmantels. Ook in de Daor, voor en na de Fontijn, fladderen er twee. Helaas geen zitvlees, foto maken niet mogelijk. Het is hoog zomer dus overal waar ook maar één Distel staat te bloeien krioelt het van de Vlinders.
- 04.07 De beverdam in de Voer is doorgestoken, geen mooie zwempool meer. Desondanks zien wij 2 jonge Bevertjes. Die doen zich te goed aan het maïskruid dat hun ouders geoogst hebben. Ook 2 IJsvogels boven de Voer. En in de Voer 2 Beekforellen. Diezelfde Voer heeft in een meander flink toegeslagen, een hap uit het maïsveld. Een visser meldt de vangst van een Meerval van 137 cm.
- 05.07 Het begint stilaan gewoonte te worden. Dassenobservatie zonder Dassen en ook zonder ander wild. Vanavond wel een flinke klotzwarte kat in het bos.
- 06.07 Drie jonge Vossen spelenderwijze Muizen aan het vangen. In Oost-Maarland tientallen Groot Koolwitjes op bloeiende Kattenstaart.
- 07.07 Er laat zich een Eikelmuis zien. De Keizersmantels hebben van-

daag wel zitvlees, op de foto dus. 's Avonds eindelijk weer eens wat Dassen op een burcht. Een compleet gezin met maar één jong!

- 08.07 Op een akker in de Daor wordt wintergerst geoogst. Een ouderwets toneel. Met een stokoude combine worden er kleine pakjes gemaakt die door de boer met een lange gaffel omhoog gestoten worden en dan door de boerin gestapeld op de wagon, 5 lagen hoog. En dan naar huis achter de tractor.
- 09.07 Het concert van de Vroedmeesterpadden wordt verstoord door een luide knal. Een vijftal Wilde Zwijnen, dat ontkomt aan de geweren, stormt voorbij. Een reebok vertrouwt het zaakje niet en gaat ook op de loop.
- 10.07 De Bevers hebben hun dam al grotendeels hersteld. Enkele Putters zitten op de Grote Klit. Het is fris met een stevig windje. Geen Hagedissen en geen Vlinders.
- 11.07 Met kameraad Jacques een echte Ardennen tocht gemaakt van Harzé naar Aiwaylle vv, goed voor ruim 18km. Heel wat hoogtemeters en prachtige vergezichten. Het werkwoord ploegen kan in deze streek niet vervoegd worden gezien de stenige ondergrond. Dus heel wat weilanden en andere graspercelen met veel bloeiende kruiden. O.a. plekken vol Grote Centaurie, Knoopkruid en/of Beemdkruid. Het aantal vlinders viel tegen. Haren van Wilde Zwijnen aan het prikkeldraad en zelfs poepputjes van Dassen.
- 13.07 Het koppel Bevers laat zich weer bewonderen met hun 2 jongen. Dan kunnen de IJsvogels niet achter blijven. In Heijenrath sneuvelt een Das langs de Julianastraat.
- 14.07 Koninginnenpage, Citroenvlinder, Landkaartje en Groot Koolwitje. Allemaal te zien in Laag-Caestert. Plus de standaard vlinders natuurlijk. Boven de Schoolstraat, de Boomkensstraat en de Burg. Wijnandsstraat gieren de Gierzwaluwen.
- 15.07 De Torenmolen van Gronsveld heeft een feestdag. 400 Jaren oud. De Schutterij van Gronsveld, met een promotiestand present, haalt volgend jaar die mijlpaal.
- 17.07 Als ik plaats neem op mijn observatieplek schieten er 3 middelgrote Wilde Zwijnen voor mij door. Enkele minuten later volgen er nog 2 jongen (zonder pyjamajasje).
- 20.07 De bessen van de Sleedoorn zijn klein en bikkelhard. De wilde Bramen verliezen hun smaak door de droogte. De HH. Creuwels & Wiersma melden een dode Das langs de oprit van de A2 in het Mariadorp. De Pruimenooft is formidabel qua aantal en qua kwaliteit.
- 21.07 Op Watersley (Sittard) sneuvelt een Das. Langs de schaatspoel in de EB staan 2 Kieviten. Een IJsvogel laat zich 3* achter elkaar zien. Boven de Maas in Laag Caestert wordt een grote roofvogel gezien. Zeearend? Visarend? Broer Martin ziet een Oehoe.

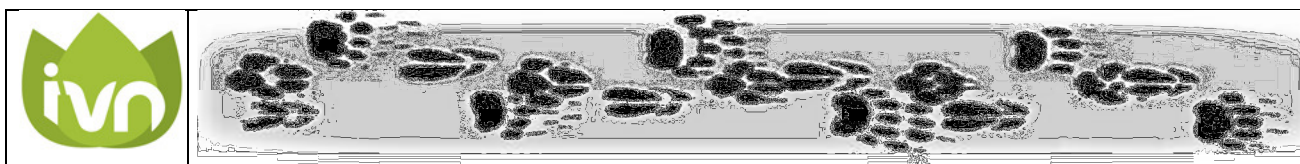

- 27.07 Met kameraad Jacques een Hoge Venen tocht gemaakt. Vanaf Ferme Libert via de GR573 en GR56 naar Hockay. Door de Vallee de Tros Maret. Een klassieker. Het was er een stuk minder warm dan bij ons. De eerste uren, omhoog, zelfs fris. Na de drankpauze in Hockay o.a. via de Targnon, doorgaans wilde beek met vandaag een nagenoeg droge loop, terug naar Bevercée. Onderweg weinig te zien of te horen van vogels, vlinders en/of wild. Op het stuk oude spoorbaan voor Hockay wel heel wat Witjes en 1 IJsvogelvlinder. Slechts 1 koppel wandelaars tegen gekomen. Toen ik uit de auto stapte in De Heeg merkte ik pas hoe hoog de temperatuur in ons zonnige zuiden was.
- 29.07 Er roept slechts 1 Vroedmeesterpad. De Dassen zijn blijkbaar in staking, laten zich weer niet zien. Als compensatie Vos met 2 jongen.
- 30.07 Al enkele dagen wordt een Visarend gesignaleerd boven de Maas tussen Maastricht en Eijsden. Neef Paul meldde hem ook al. Vandaag stuurt Egon Doyen, kastelein van de Kerteermeister uit Gronsveld en verwoed visser, mij enkele fraaie foto's van de vogel. De Zwarte Wouw wordt ook gezien. Broer Jef, vader van Paul, meldt dan 2 dode Dassen in Het Land van Herve langs de weg van Charneux naar Wadeux. Ook zag Jef afgelopen week het koppel Bevers met hun 2 jongen rustend buiten voor hun hol. Overigens gaan die Bevers ook overdag het maïsveld in om voorraad in te slaan. De Gierzwaluwen zijn vertrokken.
- 01.08 De Gemeente heeft de Schelbergsweg onder handen genomen. De kuilen zijn gedicht en het wegdek is bijgewerkt en glad gemaakt met bouwpuin. Was ook nodig volgens mij. Waarom er ook 150 meter berm volledige kaal gemaakt moest worden is mij niet duidelijk. Groeiplaats van o.a. Rapunzelklokjes en Grasklokje.
- 08.08 Na een week zonder weer een ouderwetse observatieavond: vanaf 21.06u laten zich 12 Dassen zien. Een stel met 4 jongen, een stel met 2 jongen en nog 2 jaarlingen. Om 21.40u zijn ze allemaal verdwenen, het bos in. Voor mij tijd om De Zwaluw in Gronsveld op te zoeken, die blijft zomer en winter.
- 09.08 De Dubbel Flip en de Clapp's Favourite peren vallen als rijpe appels van de boom. De appeloogst is overvloedig qua aantallen maar de vruchten hebben veel last van zonnebrand. Die aangebrande appels zijn onverkoopbaar. Peren hebben geen last van de brandende zon. Op mijn balkon belandt een Rood Weeskind (nachtvlinder).
- 14.08 Er zijn al Zwaluwen op weg naar het Zuiden. In Paarlo, een gehucht van St. Odiliënberg, worden Bijeneters gesignaleerd. In de Peel ook heel wat Zwarte Ooievaars.
- 16.08 De wolvin, die al enkele maanden in Belgisch Noord-Limburg huist, heeft gezelschap gekregen. Blijkens camerabeelden een mannetje! Wat zal dat worden?

- 17.08 Broer Martin en enkele passanten zien een grote Meerval in de Voer bij de brug in Laag Caestert. De vis lijkt gewond gezien een plek op zijn rug. Bekende Caestertse Voerkenners vragen zich af hoe die Vis van ruim 1 meter daar is terecht gekomen. Zeker niet in de laatste maanden via de Voer vanuit de Maas gezien de activiteiten van de Bevers met hun dammen. De Vis moet er al een hele tijd hebben gezeten gezien het feit dat de kenners al enkele weken geen Forellen gezien hebben op de bekende plek. De beverfamilie van de Voer laat zich in de vroege avond ook bewonderen door Martin en Jef. Het blijken liefst 2 koppels te zijn met elk 2 jongen! Door de nieuwe dam staat het water in de Voer hoog en kunnen de jongen naar hartenlust poedelen. En Maïs smaakt uitstekend. En boven de Voer als toetje een IJsvogel.
- 18.08 De Muurhagedissen hebben volop jongen dit jaar. Het krioelt ervan. Ook in de Caestertstegen.
- 19.08 Hagedissen weer. Blijkbaar toch te veel wind. Ik zie er maar één Levendbarende Hagedis langs de Hiereberg.'s Avonds een Eikelmuis op pad met 5 grote jongen.
- 20.08 Op een akker op Sint Amand worden de uien geoogst. Duidelijk minder dik dan andere jaren. 's Avonds rent er een Haas op de Prins Hendrikstraat voor de auto van broer Martin. Op een ander perceel is het de beurt aan wortels. Ook hier valt de kilo opbrengst tegen.
- 21.08 Een goede bekende meldt: Jean ik zag vier dode Dassen liggen langs de weg van Warsage naar Henri Chapelle. Op een rijtje, om de 20 meter. Ongelooflijk. Helaas geen foto van genomen. Twee jeugdige vissers slagen erin een Meerval van 197 centimeter te vangen in de Maas.
- 24.08 Links en rechts wordt er al Maïs geoogst. Het perceel in Laag Caestert direct ten zuiden van de Voer is blijkbaar als eerste aan de beurt. De Bevers moeten op ander voedsel uit. Ook ten noorden van de Groenstraat langs het spoor is ook al een kale vlakte.
- 25.08 Ook in De Heeg staat de vooruitgang niet stil. Na de ING heeft nu ook de SNS bank de geldautomaat verwijderd. Er wordt verwezen naar de dichtstbijzijnde, notabene in Caberg! Raimond Tilmans uit Noorbeek meldt een dode Das langs de Molenweg van Banholt naar Bergenhuizen. Ook IVN secretaris Piters meldt dat dier.
- 26.08 Eindelijk nog eens een Hazelworm, een jong exemplaar, in Mheer. Jo Seegers meldt een Bunzing in zijn tuin voor de camera. Hij heeft inmiddels zowat alle mogelijke zoogdieren geconstateerd. Het wachten is op een Wild Zwijn. In Maarland is tegenover de kunstburcht een laagstam kersenboomgaard in luttele dagen tijd omgezet in akkerland.
- 27.08 Ik zie mijn tweede ma Eikelmuis met haar 5-6 flinke jongen op pad.

Zie verder op pagina: 15

AGENDA 2018

Lezingen

Onderwerp, spreker en plaats wordt bekend gemaakt via de plaatselijke pers en op de site van ons IVN. Hebben wij uw mail adres dan ook per mail.

De zaal is open vanaf 19.30 uur en wij beginnen stipt om 20.00 uur. Inclusief pauze tot 22.15 uur. Getracht zal worden in elke laatste week van een maand een spreker te vinden. Houdt de lokale pers dus in de gaten.

Het "Wandelschema" & "Korte Tour"

26 sep	Bergseheide en natuurpark Ingendaal,	9km, KT177	11.00uur
24 okt	Rondom Epen,	10km, KT158	11.00uur
21 nov	Rondom Eys,	9,5km, KT141	11.00uur
23 jan	Ommetje Wolder Maastricht,	8km, KT178	11.00uur

Het programma is samengesteld door José Goessens, Marianne Teunissen, Betsie van der Put en Anne van Santen. Vertrek Cultureel Centrum 11.00 uur via carpoolsysteem. Bij elke weersomstandigheid.

Bijdrage onkosten chauffeur € 2,50 per persoon, ongeacht de afstand. Deelname aan deze wandelingen geschiedt op eigen risico. Wandelingen zijn geschikt voor een ieder die goed ter been is. Wij gaan er vanuit dat iedere chauffeur een eigen inzittende verzekering heeft.

Anne van Santen, tel. 043-4094672, asvansanten@home.nl

Programmaoverzicht 2018 Vogelwerkgroep excursies & bijeenkomsten

Datum	Tijd	Activiteit	Vertrekpunt/locatie/contact
SEPTEMBER			
Zondag 2	08.00	Excursie Pietersvoeren	Philippe
OKTOBER			
Zondag 7	08.00	Excursie Wijvenheide	Lydia
NOVEMBER			
Zondag 4	08.00	Excursie Itteren	Lydia/Ed
Zaterdag 24	09.00	Seizoenstelling	Eijsder Beemden
DECEMBER			
Donderdag 27	09.00	PTT-telling	Meerssen
JANUARI 2019			
Dinsdag 8	19.30	Nieuwjaarstreffen	Dassenburcht Kampweg

* Exacte datum en tijd te bepalen door teller(s)

Wil je deelnemen aan een excursie (behalve die naar de Eijsder Beemden), meld je dan s.v.p. aan bij Ed Bayens (ed_bayens@yahoo.co.uk; tel. 4091024).

Telefoonnummers:

Ed	409 10 24	Philippe	457 23 70	Frans	409 12 83
Lydia	361 58 05	Thérèse	408 54 10		

*Aan de activiteiten van de vogelwerkgroep kan in principe elke IVN'er deelnemen.
Hebt u belangstelling om vogelaar te worden? Bel!*

Ed Bayens

Werkgroep Flora werkgroep (voorheen: Bloeiende Bermen)

Ook in 2018 gaan we weer iedere laatste vrijdag in de maand op pad om planten en bomen te bekijken. We vertrekken steeds om 13.30 uur (tot 16.00 uur) vanaf verschillende locaties. Het programma bespreken we in januari. Inlichtingen: Annemie Speckens, 043-4092623, annspeckens@kpnplanet.nl of Anne van Santen, 043-4094672, asvansanten@home.nl Dus als je mee wilt lopen dan mail even.

Cursussen 2018

datum	locatie	adres start	onderwerp
n.t.b.			n.t.b.

De kosten bedragen per lespakket € 7,50 en voor niet-leden € 10,-; wordt er ingetekend voor de hele cursus dan krijgt u voor € 10,- extra onze 3 IVN-bomenroutes. Opgave bij ipa.kokx@gmail.com

TdJ

BIJZONDERE WAARNEMINGEN *vervolg van pagina: 13*

- 30.08 De maïsoogst is volop bezig. Dat doet goed, er zijn al heel wat open plekken. Nu mest erover en verdere bewerkingen. 's Avonds in Keerebosch dan een dassenobservatie met succes. Pa, Ma, 3 jongen en 3 jaarlingen.
 - 31.08 Ik vindt het nog altijd treurig dat er zoveel hoogstamfruit niet geplukt en dus niet gebruikt wordt voor menselijke consumptie. Er zijn immers geen insecten genoeg om van al dat rottend fruit te snoepen. Een visser vangt op een ochtend zo'n 80 Ruisvoorntjes, een handvol Baarsjes, een handvol kleine Roofbleien. Een joekel van een Karper ontsnapt hem, die vis had aan de verkeerde hengel het aas opgegeten. De vis ontsnapt met lijn en al. Als afsluiter van deze maand zie ik een IJsvogel.
- @ 03.09 Marianne Theunissen meldt: dit bijennest / -zwerm zag ik aan de veldweg die de Heiweg kruist. Het waren hele kleine bijtjes.

Jean Creuwels, met dank aan de melders

Waarnemingen digitaal melden

Heb je je wel eens afgevraagd waarom er voor sommige waarnemingen een "@"

staat in plaats van een “•”? De waarnemingen met een “@” worden via mail gemeld bij de redactie. Op de homepage van de IVN-website staat een knop waarmee snel en nauwkeurig waarnemingen gemeld kunnen worden bij de redactie. Ik zou zeggen: hebt wat bijzonders gezien, gebruik dan die functie (<https://www.ivn.nl/afdeling/eijsden/waarnemingen>).

PDB

Zomer 2018. Eerst nat, daarna zeer droog met hittegolven. Braamparelmoevlinder gezien.

Vrijdag 1 juni. Nog even terug naar het begin van de weerkundige zomer. In de middag van deze regendag overstroomde de Berwijn en was de Maas bezaaid met drijfhout uit de hogere delen van België. Het Eijdsense veer was zelfs enkele uren gestremd door het vele hout in de Maas. De Bronk van Eijsden had meteen daarna geen last van slecht weer.

Woensdag 6 juni. De Bronkvlaggen hangen nog aan de gevels in Eijsden. Zomerse dag met zonkracht 7. Voor de eerste keer zie ik een nectar snoepende lepenpage op Kamille bij het Gouvernement.

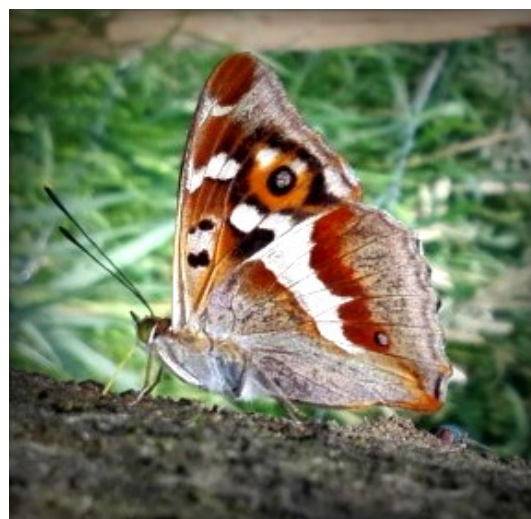
Donderdag 7 juni. Er wordt een **Grote Weerschijnvlinder** gefotografeerd aan de Schone Grub te Sint Geertruid.

Zaterdag 9 juni. Zomerse middag. In de duinen in Noord-Holland wordt op 2 plaatsen de Oostelijke Vos gezien. Een zeer zeldzame dagvlinder die lijkt op de Grote Vos.

Nog steeds is er een grote waterplas bij het "Doed Waoëter" aan de Schansweg. Deze veldnaam wordt al in 1399 vermeld: "een water die heyt doetwater tuschen Elven ende berwijn" (aangehaald door Knaepen, "reseau routier et traversée du fleuve en Basse-Meuse", Visé, 1995, W. Machiels, "d'r Koeënwoëf" 33).

Zijn overstromingen (behalve die van de Maas) in onze streek eigenlijk iets nieuws? Het antwoord is: "nee". In mijn jeugd maakte ik het diverse keren mee dat de Voer "oet" was. Ze stroomde dan na zomerse hoosbuien via een "del" de Voerstraet in en dan via Hoog-Caestert (onderlangs "Oppetrom" aan de Voerberg), door de Steegstraat naar Laag-Caestert.

In het verdere verleden overstroomde De Berwijn ("De Berwing" in het dialect van "Moelege") in 1891 en 1956 nadat de dooi inviel na een strenge winter. IJsschollen hoopten zich in 1956 op onder de brug ("de Hoebruk") waardoor het water opstuwde en het zich een weg zocht door het dorp. In 1998 overstroomde de Berwijn na een regenperiode in november. Ook modderstromen kwamen vroeger voor. In 1703 wilde een uit Maastricht terugkerende boerenknecht een holle weg in Voeren ("de Greb") oversteken. De weg was een

modderrivier geworden en de knecht overleefde dit niet (W. Machiels, "d'r Koeënwòòf" 33 en 34). Op 19 en 23 februari 1830 was er "eene overstroming door de veldwaters", waarbij de Berwijn en de Voer elkaar in het Caesterveld hebben ontmoet (Uit Eijdsens Verleden, nr. 1, 1977). Vooral het water van de Voer moet ongekend hoog hebben gestaan. Op 23 februari in de middag was het toppunt van de overstroming. Het water dat door de "Steenstraat" (Steegstraat?) kwam bereikte een hoogte van "3 ellen, 5 palmen". Hoe hoog was dat? Een el was vroeger ongeveer 69cm, een palm 10cm. Dan zou dan wel tegen de 2.60m kunnen zijn.

Echter, na de invoering van het metrieke stelsel in 1820 werd een el op 1 meter gesteld. Dan zou het water wel 3.50m hoog zijn geweest! Onwaarschijnlijk hoog dus, maar dit had zich dan ook sinds "Menschen geheugen" niet afgespeeld (na 1869 mochten de oude namen voor maten zoals de el, palm en duim overigens niet meer worden gebruikt). Na de overstroming had de gemeente de handen vol aan het herstellen van de schade aan de wegen en de dijken langs de Voer.

De gracht van de Motte van Breust raakte in de Middeleeuwen in korte tijd dichtgeslibd met sediment uit het Heuvelland. Waarschijnlijk kwam dit door ontbossingen en de aanleg van akkers in de hogere gebieden. Ook toen spoelde de löss bij hoosbuien naar de lagere gebieden, net als nu. Uiteraard zal de huidige opwarming van het klimaat een rol kunnen spelen bij de intensiteit van de buien, maar vroeger kwamen natuurlijk ook stevige onweders voor op warme zomerdagen. Ook was vroeger het klimaat niet steeds gelijkmatig en stabiel. Tijdens de periode 950-1250 was er een warme periode (klimaatoptimum) met wijnbouw in de Nederlanden. Ook in de Romeinse tijd was er een warme periode. Vroeger kwamen er dus ook allerlei weers- en klimaatvariaties voor, maar het is natuurlijk niet de bedoeling dat de mens nu een grote klimaatverandering gaat veroorzaken.

Zondag 10 juni. Ook in het Zwin bij Knokke wordt de Oostelijke Vos gezien.

Dinsdag 12 juni. Terugval in de temperatuur, Noordwestenwind, bewolkt en een beetje regen. Lichte Schaapscheerderskou, typisch voor juni.

Woensdag 13 juni. De zomer zit nog steeds met een terugval.

Nog steeds herinneren de Eijdsenaren zich de enorme onweersklap in de vroege morgen van vrijdag 1 juni. In de Mozartstraat werd zelfs een boom op het middelste grasveldje getroffen, zoals ik van Maarten vernam. Aan de Trichterweg sloeg de bliksem in bij een woning.

Donderdag 14 juni. Derde etappe Rolstoelvierdaagse van De Bron. Overal geurig bloeiende Ligusters. Als de bewoners en hun begeleiders in een lange stoet de Maas naderen, vliegt er een Ooievaar boven Eijdsen. Op de terugweg vertelt een dame over oude veldnamen, zoals "De Huugde". Dit is het hoger gelegen stuk land Oostelijk van het fietspad tussen de J.S. Bachstraat en de Emmastraat/Kloppenbergweg. De naam van het fietspad is officieel

"Kloosterpad". Later op de fiets door Eckelrade, al een volop bloeiende Buddleia aan de Linderweg gezien.

Vrijdag 15 juni. Mooie warme dag met 24°C. Laatste dag Rolstoelvierdaagse. Bezoek aan het kasteel van Eijsden. De dikke Canadese Populier langs de Maas heeft de naam de "Dikste boom van Limburg" te zijn, en dat klopt bijna, er is nog maar een boom elders die slechts 7cm dikker is. Hoe lang staat deze "Canadas" er nog? Af en toe breken er bij noodweer stukken uit de kruin ter grootte van een kleine boom. Onze boom ziet er danig gehavend uit. Maar er zit nog genoeg leven in voor nieuwe uitlopers. Aan de Voer staan nog enkele bijna even dikke Canadassen, die het stokje kunnen overnemen. Intocht Rolstoelvierdaagse in de Bron met voor de deelnemende bewoners een mooie medaille. In de avond volop Eikenpages op de Bemelerberg.

Zaterdag 16 juni. Naar de winkel en tanken in Haccourt. De Berwijn in Moelingen is weer een ondiep stroompje met "klaor waoëter". Je ziet de "Mäönsjes" (Kopvoortjes) zwemmen in het diepere stuk in de bocht aan de Voerenstraat. Het bankje ter plaatse in de bocht was met de overstroming niet meer te zien. Wist u dat Moelingen ook een Bat heeft? (net zoals Luik, Maastricht, Valkenburg, Eijsden en Ternaaien? Het is de met steenblokken verstevigde oever aan de kant van de antiekhandel aan de Voerenstraat. Nog steeds staat er een bord bij Pam Pam in Visé. "À louer" (te huur). Het is amper voorstelbaar dat het ijsje van Pam Pam niet meer verkrijgbaar is. Pam Pam werd ongeveer 60 jaar geleden begonnen door de familie Massin.

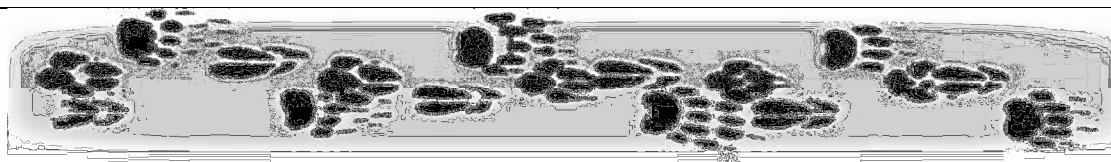
Bezoek aan het natuurgebied Kempen-Broek bij Weert. De Zwarte Ooievaar komt soms voor in dit vochtige gebied, ik zag hem ook al eens bij Nederweert. Wij zien een boom met diverse Grote Weerschijnvlinders en een Grote Vos op de stam en verderop Braamstruiken met vele Kleine IJsvogelvlinders en talloze andere dagvlinders. Ook zien we de Phegeavlinder (een kleurige nachtvlinder). Een topdag! (op 3 juni jl. werden er trouwens 2 Zwarte en 3 witte Ooievaars gezien boven Mariadorp, een goedgekeurde waarneming).

In de namiddag zien de bezoekers van Pinkpop een Ooievaar neerstrijken op een stelling en later zien velen een vuurbol aan de hemel tijdens het optreden van de "Foo Fighters".

Zondag 17 juni. Lezing Dr. Paul Storm over het belang van de ontdekkingen van Eugène Dubois voor de wetenschap. Na alle discussies is dit belang overeind gebleven.

Woensdag 20 juni. Volop zomerse dag met 27°C à 28°C. Geelsprietdikkopje bij Groeve Blom. Warme zomeravond.

Donderdag 21 juni. Terugval in temperatuur met wel 10°C door Noordwestenwind. Schaapscheerderskou. Tijdens opklaringen wel Groot Dikkopje, Zwartsprietdikkopjes en Koevinkje te zien op een veldje Aan de Fremme. De Schaapscheerderskou wordt veroorzaakt doordat het vasteland opwarmt, de lucht daar gaat stijgen en er vervolgens koudere lucht met bewolking vanaf

de zee binnenstroomt.

Vrijdag 22 juni. Koude nacht (8°C). Roodstaartje aan de Groenstraat.

Zaterdag 23 juni. Nog een koude nacht (7°C). De rode Aalbessen ("wiemere") hangen "wie klet" aan de struiken. Een goede oogst dus, net als de kersen.

Zondag 24 juni. De Schaapscheerderskou begint te matigen. Het is een vriendelijke middag tijdens een wandeling naar de Schophemerheide in de Voerstreek.

Maandag 25 juni. De zomer herstelt zich. Aan het "Sjteine Murke" (Stenen Muurtje) druk bezochte Buddleia's. Tussen de Dagpauwogen, Atalanta's en Gehakelde Aurelia's vliegt zelfs een Landkaartje!

Dinsdag 26 juni. Het zomerweer houdt aan. Dwergblauwtje en Geelsprietdikkopje in Groeve Blom. De Landgeiten beklimmen als volleurde Steenbokken de mergelwanden. In de namiddag veel Landkaartjes in de Eijsder Beemden. Lopen er een paar grote Hoenders in de bosjes nabij het informatiebord? Het blijken grote roofvogels, Buizerds zo te zien. Schuilen die ook al voor de zon, zoals de Koniks en Galloways? Op het veldje nabij de parkeerplaats vliegen de oranje Zwartsprietdikkopjes, gelukkig zoals ieder jaar.

Woensdag 27 juni. Goed warm (27°C). De waterbuffer aan de Vieversgrubweg in Bemelen is weer bijna helemaal droog. De gebarsten leem kraakt onder je voeten. Verrassing: enkele Gele Luzernevlinders kruisen mijn pad, evenals Geelsprietdikkopje en Boswitje. De Muurhagedissen op de stapelmuren zijn er ook nog.

Donderdag 28 juni. Juni 2018 komt in de boeken als droge maand. In de avond lezing Jan Hartmann over de geschiedenis van de dorpen in onze streek en de ontwikkelingen in de cartografie. De oudste bewoning was na de Romeinse tijd in de dalen langs het water (de Voer, de Maas, de Geul, de Gulp). Vandaaruit vestigden zich later mensen in de heuvels, die daartoe ontbost werden. Zo mochten zich 7 inwoners van Breust in 1157 vestigen in wat Bruisterbosch ging heten. Ze moesten daarvoor wel een jaarlijkse belasting betalen. Een ander onderwerp van Jan: uit gedetailleerde bodemreliëfgegevens valt af te leiden dat er langs de Kloppenbergweg gebouwen moeten hebben gestaan, mogelijk zelfs enkele kastelen.

Zaterdag 30 juni. Zeer warm weer, tegen de 30°C.

Bij de Heimansgroeve in Epen Braamparelmoevlinder, Keizersmantel en **Koninginnenpage** gezien. De Braamparelmoevlinder (een grote oranje vlinder) is een nieuwe soort

voor Nederland, die zich door de opwarming hier kan gaan vestigen. Tijdens de waarneming vliegt er een Middelste Bonte Specht over. De plant Moeraspirea bloeit met grote crèmekleurige bloemen. Daarna in Groeve Blom de Keizerlibel, Gouden Sprinkhaan, Ratelaar (sprinkhaan), het Dwergblauwtje en het Kaasjeskruidkopje gezien. Landkaartje in de tuin aan de Vogelzang.

Maandag 2 juli. Zeer felle zon. Grote verdamping waardoor het landschap er al droog uit gaat zien. Er worden 3 Wasberen gefilmd langs de Voerenweg. Landelijk nieuws. De Wasbeer werd in Duitsland ingevoerd uit Noord-Amerika en is een mooi dier om te zien.

Dinsdag 3 juli. Aanhoudend warm zomerweer. Op een kapvlakte met distels in het bos aan de Sibbergrubbe zijn Keizersmantels te zien. Het maken van open plekken in het bos bevordert zo de biodiversiteit.

Woensdag 4 juli. In Noord-Limburg wordt de 30°C overschreden en kan zo een hittegolf worden bijgeschreven. In Noord-Nederland is het 10°C minder warm.

Donderdag 5 juli. Lichte bui in de nacht. Alweer een zomerse dag van 27 à 28°C.

Vrijdag 6 juli. In de vroege avond haasten zich overal rode en blauwe harmoniemuzikanten naar hun verzamelplek. Rood gaat naar Maastricht voor André Rieu, Blauw geeft een zomerconcert aan de Maas, met als opening het in Eijsden bekende "Sambre et Meuse". De sfeer is perfect voor iedereen.

Zaterdag 7 juli. Zonkracht 8! Een ritje naar Midden-Limburg levert 3 Donker Pimpernelblauwtjes op, 7 Koninginnenpages en 5 Gele Luzernevlinders.

Maandag 9 juli. Het wordt nog steeds boven de 25°C, maar de bewolking neemt toe.

Dinsdag 10 juli. De zomer zakt in. Overdag waterkoude wind bij 16°C.

Woensdag 11 juli. Het warme weer is terug met 24°C.

Donderdag 12 juli. Jacques van Mastrigt ziet de Gele Luzernevlinder, Landkaartjes en Kaasjeskruidkopjes op de Waardhoff in Mesch.

Zaterdag 14 juli. Onveranderd warm. Al enkele dagen is het rond de 27°C. En dat bij Noordenwind! Koninginnenpages in Eijsden, Breust en bij de ENCI. Jacques van Mastrigt ziet parende Keizersmantels in de Piepert bij Eijs. Het mannetje had de normale oranje kleur, het vrouwtje was van de "Forma Valesina" (lichte kleurvariant, met wel het normale donkere vlekkenpatroon).

Maandag 16 juli. Tropische dag. Op het gekapte stuk in het Savelsbos veel Eikenpages laag in de vegetatie. Een Oosterse bezoeker van de ENCI-groeve loopt met een parasolletje tegen de zon, net zoals je dat in China ziet. Zwarte Specht in het bos bij de ENCI. Oranje Luzernevlinder op de bloemenweide.

Dinsdag 17 juli. Vertrek naar Friesland met tussenstop in Amersfoort, alwaar de stevige wind opvalt.

Donderdag 19 juli. Jenny en ik zien in de Weerribben (Overijssel) een man-

netje en vrouwtje van de Grote Vuurvlinder. Deze indrukwekkende soort werd in 1915 ontdekt in de Lindevallei in Zuid-Friesland en vormde mede de aanleiding tot het begin van de natuurbescherming van gebieden in Nederland. Deze ondersoort van de Grote Vuurvlinder ("Batava") komt nergens anders op de wereld voor en is daarmee één van de weinige endemische diersoorten die Nederland rijk is. De Engelse, nauw verwante ondersoort van deze "Large Copper", stierf in de 19e eeuw uit door het droogleggen van moerassen en door de activiteiten van "verzamelaars". In onze tijd kunnen we ons dit natuurlijk nog maar amper voorstellen. Er werd in Engeland nog een poging ondernomen door Charles Rothschild om in een reservaat op zijn landgoed in Woodwalton Fen een nieuwe populatie op te bouwen met de Batava, maar na een aantal jaren verdween deze vlindersoort weer uit het Engelse gebied. Vrijdag 20 juli. Op diverse plaatsen in het land worden door de Waterschappen reddingsacties opgezet om beschermde vissen zoals Beekprikken, Donderpadden en Elritsen uit droogvallende beken te redden. Soms gebeurt dit door overplaatsing zoals in de Verloren Beek bij Epe op de Veluwe, soms door grondwater in de beek te pompen zoals in de Reusel bij Lage Mierde/Esbeek in Brabant.

Maandag 23 juli. In Arcen wordt weer de tropische 30°C overschreden waarmee er daar alweer een hittegolf is bereikt. Tijdens een fietstocht op Ameland zien we Bruine Kiekendieven, grote roofvogels waarvan de vleugeltoppen donkere "vingers" zijn.

Woensdag 25 juli. Weeronline meldt dat het droogterecord van 1976 is verbroken, dat wil zeggen dat het neerslagtekort over 13 weerstations in 2018 op deze datum groter is dan in 1976 op 25 juli. Hoe het aan het einde van de zomer zal zijn, is nog niet te zeggen. Of deze cijfers ook voor de regio Eijsden-Margraten opgaan, zou ik niet weten, de droogste gebieden in 2018 liggen in de Achterhoek en Midden-Limburg. Ondergetekende herinnert zich nog de half droogliggende Maas in 1976 en dat hij tussen de kiezels in het midden van de Maas enkele Middeleeuwse potscherven vond (13^e eeuw). Ineens kwamen er destijds 4 witte Zwanen op de ondiepe Maas, dat was geen gewone verschijning.

Donderdag 26 juli. Het weerstation Arcen meet 38.2°C. Bij de Nederlandse en Duitse toeristen op de terrassen in Friesland, is de Radler zeer gewild als dorstlesser. Deze mix van bier en limonade werd een kleine 100 jaar geleden uitgevonden in Duitsland en ontleent zijn naam aan de wielrijders. Het mengen van bier en frisdrank of citroenwater zou echter al bij de Britten in de 19e eeuw bekend zijn geweest. Was dit de oorsprong van onze "Ingeländer", vroeger veel besteld in onze cafés? Dit was een glas Seven-up met een scheut tapbier erin. Later hoorde men meer "Sneeuwwitje", maar daar zat minder bier bij. "'nne limmenaad" met een "duuske nuuëtsjes" was vroeger overigens ook een ultieme traktatie voor kinderen die mee gingen naar een

café, vanwege de Bronk of kermis. Een glas sinas met een doosje kleine ronden "parelpinda's" was dat dan. Tijden veranderen echter...

Vrijdag 27 juli. Na een record-warme nacht van 23.2°C in Beek en 24.4°C in Deelen wordt overdag in Arcen en Westdorpe 38.1°C gemeten. Aanleiding voor Weeronline om een nieuw begrip in te voeren: de Super-hittegolf (minstens 5 dagen op rij een dagmaximum van boven de 30°C, waarvan minstens 3 dagen boven de 35°C). In Meers kun je door de Maas naar de overkant lopen, zegt de krant. De poelen nabij Kasteel Oost liggen weer droog. Mail van Rob Hoenen met de melding van een Koninginnepage op Dille, recentelijk in zijn vlindervriendelijke tuin in de Beezepool. Op de zolder bij mij op de Vogelzang zijn 2 Postduiven geboren, dat wil zeggen uitgebroed. De Bloedmaan is vanwege de bewolking niet zo goed te zien in Limburg.

Zondag 29 juli. Alweer een tropische dag in Limburg (boven de 30°C), ondanks de stevige wind en bewolking. Zijn de aantallen tropische dagen in 2018 nu ook een record? In 1976 had weerstation Maastricht (Beek) er 15 op rij tussen 23 juni en 6 juli. In 2018 is deze reeks niet overtroffen, maar de dagmaxima lagen in de afgelopen week wel hoger. In de avond lichtblauwe lucht in het Oosten.

Maandag 30 juli. Weer ruim boven de 30°C. Tijd om eens de Voer in te lopen bij Laag-Caestert. Bij het omdraaien van een grote steen zijn er 2 "Sjtéén-rutskes" te zien. Bermpjes, ze zijn er gelukkig nog steeds. Ze waren de meest bekende "buit" van de visjes vangende kinderen in mijn jeugd aan de Maas en werden toen ook wel "Barbeelee" genoemd. Op de waarnemingsite zijn er meldingen van Jean van een Visarend boven de Maas (met foto's).

Woensdag 1 augustus. Roodborsttapuit (mooi vogeltje) in het Voorsterveld bij Posterholt.

Donderdag 2 augustus. Weer een tropische dag. Bezoek aan Meers, alwaar de Maas zeer laag staat en veel visjes in de ondiepe nevengeul zwemmen. De Maas ziet er hier uit zoals het hoort. Een grindrivier. Een doorwaadbare plek vind ik echter niet. In het Maasgrind zijn allerlei vondsten te doen. Onder andere een vuurstenen graafgang gevonden (een soort holle pijp van vuursteen). Verder liggen er veel dunne platte stenen ("sjéégele") in het grind waarmee je goed over het water kunt keilen (een hele kunst was dit "sjéégele" in mijn jonge tijd aan de Maas, waarbij de met kracht geworpen steen zo vaak mogelijk over het wateroppervlak moest springen).

Vrijdag 3 augustus. Superhete dag met hoge zonkracht (34 à 35°C).

Zaterdag 4 augustus. Temperatuur rond 33°C in het Maasdal. Dankzij het internet kom ik op het spoor van Staartblauwtjes aan de Jeker in Maastricht, nabij de Natuurtuinen CNME. Op de gele Rolklaver zie ik al snel wel 5 exemplaren, maar het zullen er wel veel meer zijn. Ook dit is weer een soort die met een warm klimaat verband houdt.

Zondag 5 augustus. De heer Waterval vertelt hoe vroeger tijdens de kersen-

pluk bij heet weer de ladders met het verloop van de schaduw mee werden verzet ("zoedatste dich de gaansen daoëg ien de loer koes haawe").

Maandag 6 augustus bezoek aan de Veluwe, Planken Wambuis bij Ede. De heide is zo droog, dat de Kommavinders nectar komen drinken op de Zonnebloemen op een ingezaaide vogelakker. Op deze akker komen dit jaar ook Resedawitjes voor, een zeer zeldzame soort voor Nederland en erg mooi om te zien vanwege een groene tekening op de onderkant. Overal in het land verliezen bomen en struiken blad door de droogte. De Vlinderstichting plaatst grote bakken met bloeiende planten ("nectarkroegen") op de Veluwe aan de rand van het Kootwijkerzand, om te voorkomen dat de Kleine Heivlinder de verdroogde heide ontvlucht op zoek naar nectar. Als deze zeldzame vlinder buiten de heide gaat zwerven dan plant hij zich mogelijk niet meer voort en kan hij in ons land uitsterven. In de nectarkroegen staan Buddleja's, Gulden Roede, Knoopkruid, Blauwe Knoop, Zandblauwtje, Rolklaver en Tijm.

Dinsdag 7 augustus. Te heet voor inspanning (36°C). Veel mensen hebben last van het benauwde weer. Saharazand in de atmosfeer en sluierbewolking verhinderen een nog verdere temperatuurstijging.

Woensdag 8 augustus. In de nacht licht onweer met een regenbui. De hittegolf in Zuid-Limburg is voorbij.

Donderdag 9 augustus. In de morgen onweer met regen. De hittegolf in Noord-Limburg is nu ook voorbij.

Zaterdag 11 augustus. Als de zon tevoorschijn komt voelt het zomers aan. Op een braakliggend veldje met kruiden nabij de Tennishal vliegen Gele Lutzernevlinder, Icarusblauwtje, Staartblauwtje en Bruin Blauwtje.

Zondag 12 augustus. Warm met 28°C. Er bloeit al een Herfstaster in de tuin in Banholt.

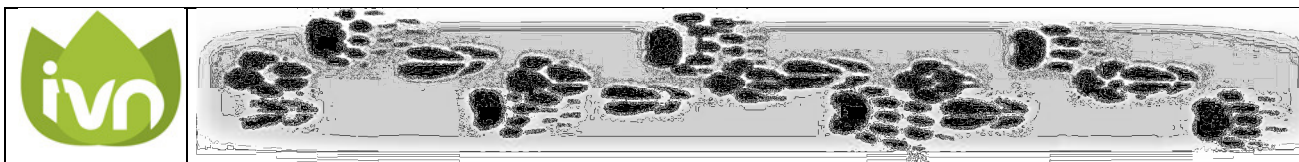
Op het terras bij de Arquebusiers in Visé krijg je nog selderijzout op de blokjes kaas bij je pintje. De Arbalétriers, de vele leden van het indrukwekkende kruisbooggilde uit 1310, trekken in cortège naar hun lokaal.

De vallende sterren waren in de nacht minder goed te zien door bewolking. De bewolking ging later over in regenbuitjes.

Donderdag 16 augustus. Warm (27°C). Veel Scheefbloemwitjes op Lavendel aan de Eijkerstraat in Margraten. De Berwijn in Moelingen staat half droog.

Vrijdag 17 augustus. Nog meer Staartblauwtjes bij de Tennishal. Ook in Eijsden heeft dit blauwtje zich nu gevestigd, dankzij het warme weer. Rian Wolfs ziet in Laag-Caestert in de Voer een middelgrote Meerval met een rugverwonding, de herkomst van het dier is onbekend.

Zaterdag 18 augustus. Zonnige dag. Viering 700 jaar Caestert met een wandeling vanaf het Kasteel. Hoe komt men aan dit getal? Lange tijd werd gedacht dat de naam Caestert was afgeleid van een Romeinse legerplaats. Inderdaad is het zo dat vele plaatsnamen in Nederland zijn afgeleid van een Romeinse legerplaats (Castrum of Castellum). De historicus Vannérus ging

de oudste vermeldingen van ons Caestert na en kwam uit bij een vermelding in 1316: "Caffstert". Ruim 700 jaar geleden dus.

Er was ter plaatse sprake van een (water)molen, blijkt uit de vermelding. Ook Tummers ging er in zijn proefschrift over "Romaans in Limburgse aardrijkskundige namen" op in.

De oudste vermeldingen van ons Caestert moeten alle worden opgevat als "Kalfsstaart" of "Kalverstaart". Als verklaring wordt gegeven dat watermolens namen hadden en vaak ook een soort spotnamen kregen. In dit geval wordt gedacht aan het straaltje water dat op het molenrad viel om het aan te drijven en dat deed denken aan een Kalfsstaart. Ondergetekende probeert zich dit al langer voor te stellen en vraagt zich af of er dan sprake geweest moet zijn van een "bovenslagmolen" of "middenslagmolen".

Andere verklaringen voor de naam "Caffstert" zijn, dat het de naam van een herberg of een stuk land kan zijn geweest.

Wist u trouwens dat Eijsden ook een grote windmolen heeft gehad? Deze heeft tot 1847 gestaan onderaan de Diepstraat op het Bat, daar waar nu woningen zijn gebouwd. Deze plek heeft nog lang "Aon de Muuële" geheten (zie Uit Eijdsens Verleden, nr. 3). De stenen windkorenmolen heeft ongeveer een halve eeuw dienst gedaan ten behoeve van de jeneverstokerij van Jacob Pieter Nolens aan de Diepstraat ter hoogte van de huidige huisnummers 59/61.

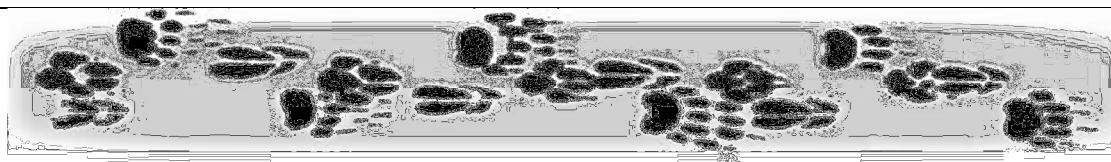
Rechts van het poortgebouw van het Kasteel zit er een blauwe steen in de muur: 52.73m boven NAP. Het betreft hier waarschijnlijk geen waterstand, maar de reden van deze peilsteen is mij onbekend. Na een wandeling langs het aquaduct over de Voer achter de Zaagmolen en door de Charmille (de Haagbeukenberceau die in de volksmond de "Zjéramique" heet) zie ik nog een Eekhoorn in de De la Margellelaan. In de avond zien we in Banholt een grote nachtvlinder: de Populierenpijlstaart.

Zondag 19 augustus. Bezoek aan het Europees schutterstreffen in Neer. Een stoet met bijna 500 schutterijen en gilden trekt door het dorp van De Lindeboom. De "sjötte" uit de diverse landen dragen zeer uiteenlopende kleding.

Maandag 20 augustus. Op luchtbeelden van drones zijn de contouren van het Fort Navagne of de "Elvenschans" te zien in het verdroogde landschap. "De Sjaans" in het dialect. De oude naam van dit Spaanse bolwerk met kasteel is blijven voortleven, terwijl het fort al eeuwen geleden is afgebroken. Tegenwoordig wordt er meestal gedacht aan de nabij gelegen boerderij ("Muggenhof") en woning als men het over "Aon de Sjaans" heeft.

Dinsdag 21 augustus. Het recordaantal zomerse dagen boven de 25°C in De Bilt per kalenderjaar wordt gebroken (51 in 2006, nu al 52). Jenny heeft 2 Koninginnenpages tegelijk op de Buddleja in Banholt.

Woensdag 22 augustus. Alweer een zomerse dag. Kaasjeskruidkoppje op een bloemenveldje in het Hamsterreservaat bij Margraten-Sibbe. In Bemelen jonge Muurhagedissen op de stapelmuurtjes bij de waterbuffer. Op de grond

Levendbarende hagedissen en Blauwvleugelsprinkhanen. De Zomer-Atalanta vliegt op zijn vaste plek op de Olympus in Eijsden.

Donderdag 23 augustus. In De Bilt wordt het voor de 60e dag op rij meer dan 20°C, een zogenaamde "warme dag". Een nieuw weerrecord.

Vrijdag 24 augustus. In Twente, Brabant en Limburg nog een warme dag erbij, met veel wind, dat wel. Kaasjeskruidkoppje en Gele Luzernevlinder in het Hamsterreservaat.

Zaterdag 25 augustus. Na regen in de nacht begint de dag ronduit koud en winderig, tijd voor een jasje dus. Na wat opklaringen volgt er 's middags een kleine wolkbreek met donder, bliksem, regen en hagel boven Eijsden. Wasbeer steekt de Kloppenbergweg over in de avond, gezien door diverse mensen, waaronder goede vrienden.

Maandag 27 augustus. We naderen het einde van de weerkundige zomer. De perenpluk is al lang begonnen, dit is zeer vroeg door de warme zomer. Een fruitteler uit Caestert heeft zijn "Conference" (peren) al "aof" (geplukt). Zijn "Triumph" ("Triomphe de Vienne") had hij al in juli binnen. De Bronkickers geven nog een klein concert.

Vrijdag 31 augustus. De afgelopen zomer was de warmste, minstens sinds het begin van de waarnemingen in 1706. De buurman meldt een Fazanthen op het tuinmuurtje aan de Vogelzang.

Zaterdag 1 september. Zonnige dag. Bij Ivo en Renate wordt alweer een Kaasjeskruidkoppje gezien in de tuin. Verder zien we een Boomblauwtje op Kattenstaart, een Breedbandgroefbij en een Steenhommel. Daarna bezoek aan het gebied rond de Piepert bij Eijs. Er zouden daar Zuidelijke Luzernevlinders zijn gezien. Deze zijn bijzonder moeilijk te onderscheiden van de Gele Luzerne en komen eigenlijk alleen voor op kalkhellingen buiten Nederland. Na het zien van een Havik, Gekraagde Roodstaart en Grauwe Vliegenvanger is het de beurt aan de Luzernevlinders. De foto's worden nog beoordeeld door de specialisten.

Dinsdag 4 september. Een beetje mistig begin van de dag, maar het wordt uiteindelijk een zomerse dag in Nederland.

Woensdag 5 september. Broeierige dag (ruim 26°C). Kaasjeskruidkoppje in de Van Gulpenstraat in Margraten. Tijdens het onweer met regen in de avond veel kleine kikkers in de Trichterweg in Eijsden.

Jacques Piters

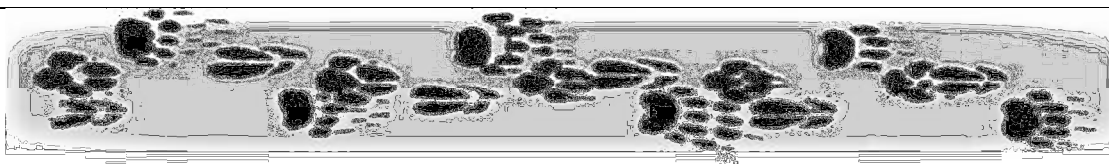
HET STROOMGEBIED VAN LA BERWINNE (4)

- CLERMONT SUR BERWINNE is een van de mooiste dorpjes van Wallonië. Vooral vanwege de architectuur der oudere gebouwen. Teruggaande tot de 16^e eeuw. In 1230 is er een eerste vermelding. In de 14^e eeuw hoorde het tot het Hertogdom Limbourg. Geestelijk dan weer tot het Prinsbisdom

Luik. En als gevolg van de diverse oorlogen ook wel eens tot het Hertogdom Brabant en ook de Hertog van Bourgogne heeft het tot zijn bezittingen gerekend. De Place de la Halle wordt gemarkeerd door monumentale gebouwen in Maaslandse Renaissance stijl, in Louis 14^e stijl en in Neoklassieke stijl. De hoofdweg loopt dwars door het Hotel Communale (gemeentehuis uit 1888) door. Heel apart met verder de erbij gelegen panden en het plein. De waterpomp (Tuturette) stamt uit 1890 en krijgt zijn water uit een bron aan de voet van Droit Thier. In Taverne Le Renouveau, het trefpunt van het dorpsgebeuren, kunt u genieten van enkele speciaal bieren. De kerk gewijd aan Jacques le Majeur, stamt uit 1632 en is een bezoek waard. Vlakbij de kerk ligt Le Chateau Ferme de l'Aguesse. Gebouwd in 1666-1679 door de toenmalige burgemeester. Daarnaast het Chateau de Clermont. Gebouwd door de familie Scheiffard de Merode getuige de wapenschilden. Met ook dat Van Welkenhuizen en Van Gronsveldt. De Ferme de Tribeszone is 18e eeuws. De Chateau Ferme des Couves is van 1355. Bij de hoeve Baudouinthier staat het kruis Le Christ Wathélet uit 1576.

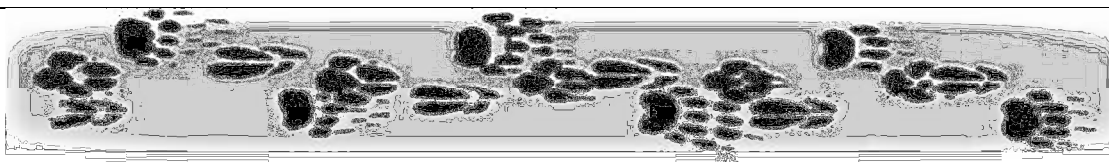
- THIMISTER dankt zijn naam aan de teelt van tijm. Als Tin Winster wordt het al vermeld in 1276. De straat (met monument) Cavalier Fonck verwijst naar de eerste Belgische soldaat die sneuvelde in 1914-1918. Uit 1616 komt de Chapelle Saint-Roch. De streek werd toen geteisterd door epidemieën. De kerkdiensten vervielen vanwege gevaar op besmetting. Die diensten werden dan gehouden onder een lindeboom. Daar kwam nadien de kapel. Ook hier gebouwen uit de 15e-18e eeuw. De kerk van Saint-Antoine is uit 1618. Als vervanger van een kapel uit 1440 gewijd aan Sainte-Barbe. In een 19^e-eeuws gebouw huist nu het Bureau du Tourisme. Het markante gebouw in Spaanse barokstijl is de zetel van de bekende ciderfabriek opgericht door Joseph Ruwet. Aan de overkant dan een Art Nouveau gebouw van de Brusselse architect Horta. Ook de oude Brasserie Naway uit 1845 mag gezien worden. Richting Stockis zien we de resten van de oude lakenfabriek Deheselle en de Chapelle Sainte-Odile. Thimister en Clermont vormen samen een gemeente met circa 5700 inwoners. Het grondgebied is bijna 29 vierkante kilometers groot. Hiervan is 83% onbebouwd, 10% bebouwd en de woningen beslaan 7% van die oppervlakte.
- CHARNEUX is een oude industrieplaats met een rijk verleden. Het hoorde tot de Hoogbank Herve van het Hertogdom Limbourg. Getuige de gebouwen in het centrum. In een ver verleden (13e eeuw) hielden de Heren (Ridders) van Bolland, Xhéneumont, Charneux zelf, Luxembourg, Franchimont een ook Luik er hun toernooien op een gebied thans genoemd le Bois Del Fiesse. In 1913 plaatste men er een kruis van 15 meter lengte op een hoogte van 269 meter. Zichtbaar tot in de verre omgeving. Vlakbij is er een voorpost (uitkijkbunker) van het Fort van Battice. De kleine bezetting

hield hier de vijand 7 dagen tegen alvorens zich, na hevige bombardementen, over te geven! De kerk met een toren van 45 meter is gewijd aan Saint-Sébastien. Gebouwd in de 14e eeuw als vervanging van een kapel. Ervoor ligt een merkwaardig driehoekig plein. Op 25 november is er de jaarlijkse Sainte Catherine kermis. Markante gebouwen zijn Le Moulin d'Hameval, Le Chateau Woenstenreadt (Heer van Charneux, 1588), le Restaurant Wadeux (ga daar eens eten) met zijn specifieke streekgerechten uit Het Land van Herve. Het Chateau de Beauregard is een parel uit 1777. Heel apart is La Chapelle Monty uit 1719 in het gelijknamige gehucht. Twee Heiligen worden er vereerd. Sainte Appoline tegen de tandpijn en Saint Salmon tegen keelziekten en/of bronchitis. In de kapel ook een beeld van de Heilige Leonard patroonheilige van de mijnwerkers. In het gehucht Warrimont leefde vroeger een oud vrouwtje dat als goede fee de streekbewoners bezocht en hun alle goeds voorspelde aan de hand van hun handpalm. Tegen een kleine vergoeding natuurlijk. De ook in onze streken bekende familienaam De Warrimont verwijst mogelijk naar het gehucht. Richting Julémont ligt er nog La Ferme de Rosmel. Overblijfsel van het Chateau dat in 1906 verviel.

- JULEMONT zou volgens een bepaalde overlevering verwijzen naar een kampplaats van Julius Caesar. Daarvoor ontbreekt elk bewijs. Wel is het al oud –reeds in 1115 vermeld in de Luikse archieven– en was het op een gegeven moment een belangrijke allodiale heerlijkheid waar diverse bekende adellijke geslachten de baas zijn geweest. In de 14e eeuw de Heren De Withem, gevolgd door De Berlo, De Leithoven, en De Gulpen. Zeker moment was er J. de Brandebourg, ook Heer van Bolland. Daarna J. De Eynatten en als laatste Graaf A.E. De Lannoye. Toen maakte de Franse Revolutie een einde aan de oude adel. Julémont werd als zelfstandige gemeente een deel van de Departement de L'Ourthe. De plaats is vooral bekend door de jezuïeten priester Jean de Bolland. Die schreef tussen 1596 en 1665 een lijvig standaard boekwerk over de Heiligen van de maand januari. Gevolgd door 3 boeken over die van februari. Toen maakte een ziekte een einde aan zijn schrijverij. Zijn discipelen gingen toen verder met het Heiligenboek. In WO I vernielde de bezetter nagenoeg het hele oude dorp. Enkel wat losse gebouwen bleven overeind. In 1926 werd de kerk, toegewijd aan de Notre Dame ingewijd. Al sedert de 13^e eeuw werd Maria bijzonder vereerd. Een bekend gebouw is het Chateau De Asse uit de 14^e eeuw. Gelegen aan het beekje de Asse, met zijn schitterend beekdal, ligt er ook een Moulin, uit de 16^e eeuw. Naast de Asse zijn er nog twee beekjes. Ruisseau de Loneu en Ruisseau de Rosmel.

Jean Creuwels (uit diverse bronnen)

HET BESTUUR

Voorzitter: Vacature
Penningmeester: Vacature

Secretaris: Jacques Piters
Vogelzang 15
6245 BS Eijsden
✉ jacques_piters@hotmail.com
tel. 06 445 91 557

Lid: Harry Fekkers
Sint Jozefstraat 31
6245 LK Oost-Maarland

Vicevoorzitter Maarten v.d. Sande
Jekerstraat 7-A02
6211 NR Maastricht
✉ vdsandebraken@ziggo.nl
tel. 043 409 48 61

Lid Peter De Bie
Beezepool 48
6245 JK Eijsden
✉ de.wissel.ivn-eijsden@home.nl
tel. 043 409 46 77

Verenigingslokaal: "De Dassenburcht"
Kampweg 45
6247 AR Gronsveld

Werkgroepcoördinatoren/Contactpersonen:

Daslicht	Jean Creuwels	043 361 61 95
Lezingen	Bestuur	06 445 91 557
Vogels	Philippe Meijer	043 457 23 70
Wandelingen	vacature	
Korte wandelingen	An van Santen	043 409 46 72
Flora groep	Tineke de Jong	043 352 11 09
Gebouw	vacature	
Redactie Mededelingenblad	Peter De Bie	043 409 46 77

Kosten Lidmaatschap € 11,50 per persoon per jaar

Betalingen t.n.v. IVN-Eijsden:

Giro rekening: NL05 INGB 0000 927056 Onder vermelding van reden betaling.

Website: www.ivn.nl/afdeling/eijsden

Disclaimer:

De redactie wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor inhoud of strekking van niet-redactionele bijdragen. Met toezending van een artikel draagt de auteur uitdrukkelijk de rechten over aan de redactie. Indien nodig kan door redigeren de toegezonden bijdrage –bij voorkeur i.o.m. de auteur– worden aangepast c.q. ingekort. De redactie behoudt zich uitdrukkelijk het recht voor om artikelen zonder opgaaf van redenen te weigeren.

Verschijningsdata en sluitingstermijn:

Verschijningsdata zijn:

half maart, half juni, half sept. en half dec.

De inzendtermijn voor kopij sluit op resp.

5 maart, 5 juni, 5 september en 5 december.

Kopij bij voorkeur aanleveren per e-mail:

de.wissel.ivn-eijsden@home.nl.